

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З УПРАВЛІНСЬКИМ ОБЛІКОМ

Д.А. ВАКУЛИК

аспірант кафедри статистики та економічного аналізу
Національного університету біоресурсів і
природокористування України
dashkab@ukr.net

І.Д. ЛАЗАРИШИНА

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри статистики та економічного аналізу
Національного університету біоресурсів і
природокористування України,
in2003@ukr.net

Анотація. Потреба у вивченні досліджуваної тематики обумовлена вимо-
гою часу та необхідністю пошуку альтернативних шляхів удосконалення сис-
теми управління підприємства. Питання забезпеченості підприємств інфор-
мацією про фінансові ресурси та їх оптимальний розподіл на потреби сталого
розвитку та подальшої роботи є важливим, оскільки воно має неабиякий вплив
на загальний фінансовий стан.

Мета роботи полягає у розкритті суті фінансового стану підприємства,
дослідженні інформаційного забезпечення фінансового аналізу та розкритті
його взаємозв'язку з управлінським обліком на підприємствах України.

В дослідженні визначено необхідність аналізу фінансового стану підприєм-
ства та його економічну інтерпретацію. Обґрунтовано взаємозв'язок інфор-
маційного забезпечення фінансового аналізу та управлінського обліку. Вста-
новлено і охарактеризовано взаємодію основних методик фінансового аналізу
та напрямків управлінського обліку. Розглянуто основні методики проведення
фінансового аналізу на предмет дослідження фінансового стану підприємства,
а також висвітлено питання нормативних значень основних фінансових по-
казників: їх співставлення у вітчизняних та зарубіжних підприємствах. Проа-
налізовано інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану. Досліджено
основні фактори вагомого впливу на фінансовий стан, що враховуються при
проведенні аналізу.

В результаті проведеного дослідження удосконалено методичне забез-
печення фінансового аналізу, шляхом дослідження його зв'язку із складовими
управлінського обліку. Впроваджено ряд пропозицій: використання системного

підходу при аналізі фінансового стану підприємств, підвищення якості інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану та використання управлінського обліку, як ключового інструменту при плануванні, оцінці та контролі результатів діяльності господарюючих суб'єктів.

Досліджувана тема є досить перспективною і підлягає подальшому розкриттю при вивченні стратегій підприємств, підходів в управлінні та аналізі показників фінансової звітності.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансовий аналіз, фінансова звітність, управлінський облік, інформаційне забезпечення.

Актуальність.

Ефективність та результативність системи фінансового управління підприємством значною мірою залежить від якості фінансової інформації. Така інформація продукується в підсистемах обліку, аналізу, контролю, прогнозування тощо. Сучасний розвиток фінансового аналізу визначається неабиякими змінами в інформаційних джерелах, які схильні до постійного удосконалення, розширення та поглиблення, переважно, під впливом реформування положень, стандартів та законів. Як відомо, облікова та управлінська інформація є основою для проведення аналізу фінансового стану будь-якого підприємства, що свідчить про її важливість в проведенні аналітичних робіт та достовірності дійсної фінансової картини для основних її користувачів - керівників, інвесторів, замовників, акціонерів тощо.

Наразі актуальним питанням для підприємств й досі залишається ефективне економічне зростання, стабільне функціонування та досконале конкурування на ринку. Саме систематичне проведення аналізу фінансового стану у поєднанні з ефективно функціонуючим управлінським обліком підприємства дасть змогу швид-

ко реагувати на негативні тенденції, порівнювати основні фінансові показники в динаміці, а також зіставляти свою діяльність з провідними компаніями та основними конкурентами. На сьогодні взаємозв'язок методик аналізу фінансового стану з різними аспектами управлінського обліку досліджено недостатньо, що свідчить про актуальність даної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивченню сутності, аналізу фінансового стану, його інформаційно-му забезпеченню присвячено чимало праць науковців. Зокрема Головки А.Ю., Ащанулова М.П., Чуб В.О., Малий О.Г. (2021) у своїй праці «Інформаційне та методичне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства» розглядають фінансовий стан як суттєвий елемент фінансового менеджменту та акцентують увагу на необхідності якісного інформаційного забезпечення при проведенні фінансового аналізу (Aschaulova, M. et al., 2021). Аверіна М.Ю. (2017), Азарова А.О. (2018) досліджували методи та моделі оцінки фінансового стану, Павленко О.І. (2018) – удосконалення механізму оцінки фінансового стану та ін. Питаннями аналітич-

ного аспекту управлінського обліку займалися Плаксієнко В.Я., Яловега Л. В., Лега О. В., Прийдак Т. Б., Мокиєнко Т. В. (2018), Лещук Г.В. (2021), Правдюк Н. Л., Мулик Т. О., Мулик Я. І. (2019) та ін.

Матеріали і методи дослідження.

Широкою інформаційною базою дослідження слугували статистичні та аналітичні матеріали провідних вітчизняних вчених, матеріали фахових конференцій, наукових статей та монографій.

Науковим підґрунтям роботи стали загальні та специфічні методи дослідження: метод порівняння, групування даних, метод графічних та табличних спостережень, метод системного підходу та критичної оцінки.

Результати дослідження та їх обговорення.

Управлінський облік і фінансовий аналіз відіграють значну роль у прийнятті і підтримці управлінських рішень суб'єктів господарювання на тактичному і стратегічному рівнях. У системі операційного менеджменту важливою є аналітична інформація щодо поточного рівня ліквідності, стану і динаміки дебіторської і кредиторської заборгованості. Прийняття стратегічних рішень опирається на аналіз тенденцій основних груп фінансових показників.

Принципово важливим питанням під час дослідження фінансового стану підприємства є встановлення взаємозв'язку між управлінським обліком та фінансовим аналізом. Управлінський облік як чітко структурована система, що накопичує та узагаль-

нює важливу інформацію, має на меті передбачати наслідки майбутніх операцій, що підкреслює його важливість у досягненні стратегічних цілей підприємства. Однак успішна реалізація стратегічних і тактичних цілей можлива за наявності чітких даних та аналітичних розрахунків, перспективу здійснювати які забезпечує фінансовий аналіз. Як управлінський облік, так і фінансовий аналіз мають однакову інформаційну базу, подібну методологію, послідовність проведення досліджень та методику побудови прогнозів. Тож, проаналізуємо їх зв'язок в теорії та практиці (Рис.1).

Як видно з Рис.1, управлінський облік в тісній взаємодії з фінансовим аналізом з однієї сторони – базуються на сформованій у їх предметних межах внутрішній економічній інформації, з іншої – взаємодіють щодо обробки цієї первинної інформації і продукують вторинну облікову та аналітичну інформацію і сприяють удосконаленню системи обміну інформацією та пов'язують обліковий процес з управлінням підприємства задля реалізації його основної мети – отримання і опрацювання достовірної інформації про актуальний фінансовий стан з подальшим прийняттям виважених управлінських рішень.

Якщо на підприємстві ефективно функціонує підсистема управлінського обліку, задіюється не тільки оцінювально-діагностична, але й регулятивна та пошукова функції аналізу, особливо при формуванні та інтерпретації бюджетів і звітів про виконання. Як відомо, генеральний бюджет включає дві групи бюджетів: операційні та фінансові (Рис.2). Бюджетний баланс відноситься до операційних бюджетів, так як активи, капітал, зобов'язання підприємства

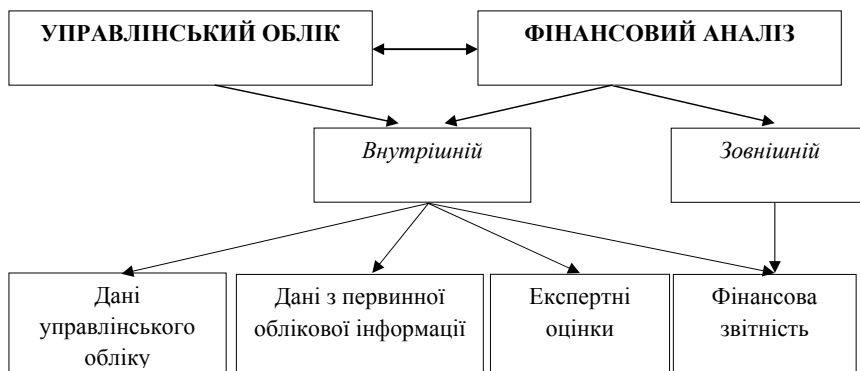

Рис.1. Зв'язок інформаційного забезпечення управлінського обліку та фінансового аналізу

Джерело: розроблено авторами

забезпечують здійснення в основному операційної діяльності, поряд з інвестиційною і фінансовою.

Фінансовий бюджет, зокрема, розкриває напрямки руху грошових коштів, дає змогу проаналізувати інвестиційну діяльність підприємства та фінансові результати від її здійснення.

Оскільки управлінський облік та аналіз мають на меті систематизувати і розрахувати основні економічні показники та на основі розрахунків надати оцінку, спрогнозувати їх поведінку в майбутньому, скорегувати

управлінські рішення задля забезпечення конкурентних переваг підприємства, максимізації прибутків і потенціалу, прослідкуємо відповідний зв'язок у методиках фінансового аналізу та напрямках управлінського обліку (табл.1).

За даними Табл.1 найбільше застосування методик фінансового аналізу пов'язане з двома напрямками управлінського обліку – аналіз релевантності інформації та бюджетування і контроль. Такий зв'язок пояснюється тим, що абсолютно всі

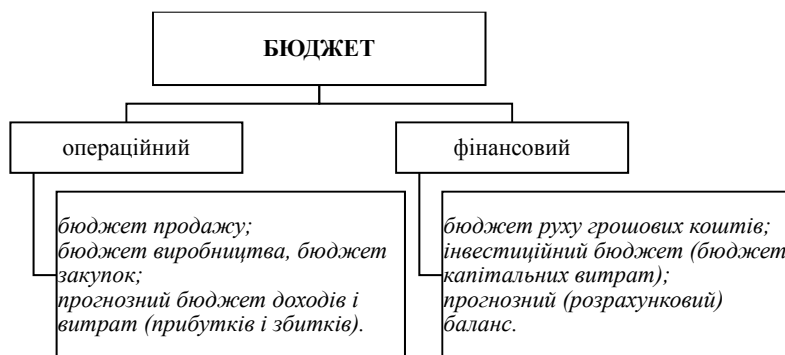

Рис.2. Складові генерального бюджету

Джерело: сформовано авторами на основі (Eddie McLaney & Peter Attrill, 2020)

1. Співставлення методик фінансового аналізу та напрямків управлінського обліку

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК	ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ (ФА)										
	Інформаційне забезпечення ФА	Аналіз майна підприємства	Аналіз оборотних активів	Аналіз джерел коштів підприємства	Аналіз грошових потоків	Аналіз ліквідності та платоспроможності	Аналіз фінансової стійкості та ділової активності	Аналіз кредитоспроможності	Аналіз прибутковості та рентабельності	Аналіз інвестиційної діяльності	Комплексна оцінка фінансового стану
Склад витрат виробництва	+				+		+	+	+	+	+
Класифікація і поведінка витрат	+				+					+	+
Облік і калькулювання повних витрат							+	+	+		+
Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	+								+		+
Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Бюджетування і контроль	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Облік і контроль за центрами відповідальності	+								+		+

Джерело: сформовано авторами з використанням (Gutsalenko L., 2020)

фінансові показники, які досліджуються при аналізі фінансового стану вкрай необхідні підприємцям для вибудови правильних та ефективних тактики і стратегій в подальшому розвитку діяльності та підлягають обов'язковому плануванню, спостереженню та контролю.

Найменша взаємодія прослідковується при аналізі взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутків з

основними фінансовими показниками, оскільки фінансовий аналіз в реалізації своєї методики керується використанням показників фінансових звітів (форми 1,2,3) і зосереджений саме на конкретних показниках, що описують фінансовий стан підприємства, в управлінні ж інформація щодо доходів та витрат несе більш інформативний характер: досліджуються витрати по певних підрозділах, вну-

трішні ціноутворення, формуються бюджети, на основі яких формують внутрішні звіти.

«Фінансовий стан – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика діяльності підприємства в певному періоді, що відображає рівень його фінансової конкурентоспроможності, ступінь забезпеченості підприємства власними та залученими фінансовими ресурсами, ступінь їх співвідношення між собою та раціональності розміщення, забезпеченості власними оборотними коштами для своєчасного проведення грошових розрахунків за зобов'язаннями та здійснення ефективної господарської діяльності в майбутньому (Ivchenko L., 2015)».

Основним інструментом для дослідження фінансового стану є фінансовий аналіз, який має досить велику кількість інтерпретацій, але в своєму трактуванні зводиться до одного – це «цілеспрямований процес, який направлений на проведення оцінки фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства на основі даних поточного фінансового обліку та фінансової звітності

(Raikovska I., 2015)».

Для визначення самої суті фінансового аналізу вагомим питанням є дослідження його видів, оскільки класифікаційні ознаки є важливими як для організації методики, так і самого аналітичного процесу (Рис.3).

Класифікація аналізу, що приведена на Рис.3 здобула найбільшого поширення у вітчизняній теорії. Однак, аналізуючи її структуру, зазначимо, що дві групи: за обсягом досліджуваного предмета та за об'єктом фінансового аналізу є тотожними. Так, повний аналіз аналогічно загальному має на меті дослідити усі аспекти діяльності підприємства в комплексі, відповідно тематичний, так само, як і частковий аналіз спрямований на вивчення окремого аспекту (рентабельності, платоспроможності, структури капіталу тощо). Найбільш доцільним поділом фінансового аналізу вважаємо за організаційними формами проведення та за часом його здійснення, оскільки при здійсненні аналізу надзвичайно важливими є фактори обсягів його здійснення, часових інтервалів та можливості прогнозування діяльності підприємства в майбутньому.

Рис.3. Класифікація фінансового аналізу

Джерело: систематизовано авторами згідно з (Korobov M., 2016)

2. Головні ознаки внутрішнього та зовнішнього фінансового аналізу

Ознака	Зовнішній аналіз	Внутрішній аналіз
Суб'єкт аналізу	Підприємство та його партнери	Підприємство
Інформаційна база	Публічна фінансова звітність	Дані бухгалтерського, управлінського обліку та звітність
Ступінь розкриття інформації	Загальнодоступна	Комерційна таємниця
Правила здійснення	Встановлюється державою	Встановлюється підприємством

Джерело: сформовано авторами на основі (Ivchenko L., 2015)

Кожен з видів фінансового аналізу має свою мету та різниться за певними ознаками. Тож, порівняємо класичні види аналізу – зовнішній та внутрішній (табл.2).

З даних таблиці 2 бачимо, що різниця в зовнішньому та внутрішньому аналізі значна. Насамперед, відмітимо, що більш ефективним та корисним є саме внутрішній аналіз, оскільки основним підґрунтям його проведення є широка інформаційна база та оперативні дані підприємства, в той час, коли зовнішній аналіз обмежується формальними звітами та більш узагальненою інформацією.

Метою проведення аналізу фінансового стану підприємств є детальний огляд фінансових результатів підприємства за певний період задля визначення рівня ефективності використання його оборотних коштів та основних засобів, виявлення певних недоліків чи порушень та підвищення результативності діяльності. Проте достовірний аналіз фінансового стану підприємства може бути проведений лише за умови наявного забезпечення: технічного, організаційного, методичного, кадрового, матеріального, а також інформаційного. Не аби яка роль відведена в аналізі саме інформації, адже вона поєднує

всі процеси, що відбуваються на підприємстві і містить значну кількість джерел її отримання.

Запорукою проведення якісного аналізу фінансового стану підприємства є надійність та достовірність інформаційної бази, на основі якої здійснюються подальші розрахунки та формуються висновки. Першоджерелами фінансової інформації зазвичай є управлінські та фінансові звіти. Так, на основі фінансової звітності, можна розрахувати основні фінансові показники – показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності та ін. Тому, будь-які звіти підприємства, що несуть в собі інформаційний характер та на базі яких розробляються рішення щодо подальшого розвитку підприємства, повинні проходити детальну перевірку на помилки, а також відповідати критеріям достовірності, надійності, послідовності, повного висвітлення та неупередженості.

Як відомо, фінансова звітність має 5 основних форм, кожен звіт є комплексом показників, які найбільш повно розкривають результати діяльності підприємств за певні періоди (Рис.4).

Так, в Балансі визначається фінансовий результат роботи підприємства

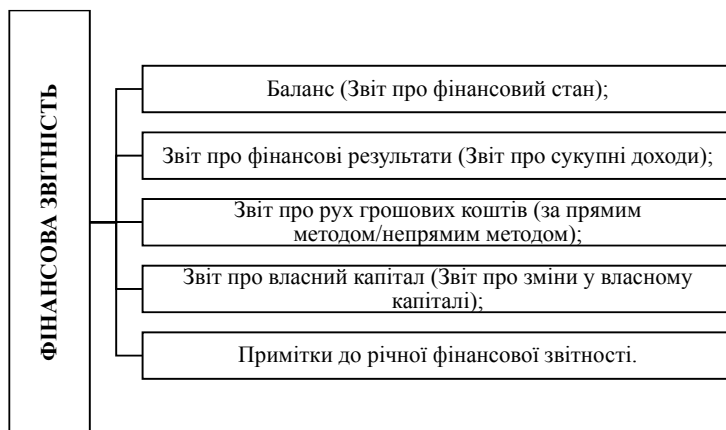

Рис.4. Структура фінансової звітності

у формі нарощення капіталу за звітний період, на його базі оцінюють здатність керівництва зберігати та збільшувати наявні ресурси. Саме бухгалтерський баланс представлений у формі чіткої системи взаємопов'язаних та взаємозалежних показників, однак слід завжди враховувати, що дана форма відображає дані лише на певну дату і може не враховувати досить суттєву інформацію при проведенні аналізу: рівень страхування наявного капіталу підприємства, реальний стан доходів і витрат майбутніх періодів, дійсна оцінка суттєвих статей балансу тощо.

В Звіті про фінансові результати (форма 2) містяться чіткі роз'яснення щодо доходів та витрат, що були отримані/понесені в даному звітному періоді. Інформацію в даному звіті необхідно перевіряти за принципом відповідності нарахування.

Звіт про рух грошових коштів (форма 3) розкриває інформацію про грошові потоки підприємства: шляхи їх надходження та напрямки витрачання. Головна мета такого звіту – дати уявлення про здатність організації створювати гроші в тих обсягах та

в терміни, необхідні для здійснення запланованих витрат.

У Звіті про власний капітал (форма 4) відображається інформація про осередки продукування особистого капіталу організації за звітний період та причини його зміни. Якщо аналізувати окремі елементи (статті) даної форми звітності, то це дозволить оцінити здатність підприємства до самофінансування і нарощення капіталу.

Примітки до річної фінансової звітності (форма 5) розшифровують інформацію по нематеріальних активах, основних засобах, дохідних вкладеннях в матеріальні активи, фінансових вкладеннях, дебіторській та кредиторській заборгованості.

Та інформація, що групується на кінець звітних періодів в такій звітності, спочатку міститься в даних бухгалтерського обліку (синтетичного та аналітичного), де також можуть виникати помилки чи порушення, пов'язані з людським фактором чи, можливо, з випадками шахрайства. Тому, перш ніж аналізувати дані та робити на їх базі висновки про фінансове становище, слід перевіряти їх точність, адекватність, достат-

ність, співставність, актуальність та відповідність усім вимогам.

Звідси сформуємо логічний умовивід про те, що основним джерелом інформації для дослідження фінансового стану підприємства є дані бухгалтерського, управлінського обліку та власне фінансової звітності, адже саме ці дані підлягають щоденному опрацюванню та регулярному зведенню.

Так як фінансова звітність має регламентовані форми (загальноприйняті для всіх), інформації, що міститься в ній, іноді не достатньо для повної характеристики фінансового положення підприємства. Саме тому аналітики чи провідні фахівці, що проводять аналіз, мають використовувати різні методи дослідження: спостереження, додаткові обчислення, перевірки (інвентаризація, контрольний обмір та ін.), моделювання тощо.

Створивши якісну інформаційну базу та отримуючи економічну інформацію з достовірних джерел, важливим етапом у проведенні аналізу фінансового стану підприємства є вибір методу, за яким його буде проведено.

Найбільш розповсюдженими в сучасній практиці є такі методи:

- часовий (горизонтальний);
- структурний (вертикальний) аналіз;
- трендовий аналіз;
- факторний аналіз;
- аналіз відносних показників (коефіцієнтів).

Горизонтальний аналіз допомагає співставити та порівняти поточні показники з аналогічним часовим інтервалом минулого року (періоду).

Вертикальний аналіз дозволяє визначити відсоткові частки кожного елементу фінансового звіту в загаль-

ному його підсумку та за встановлений період.

Порівняння кожної позиції поточної звітності з минулими періодами та встановлення певної тенденції дає змогу трендовий аналіз. З його допомогою фахівці в динаміці можуть формувати ймовірні прогностичні значення показників та оцінювати їх вплив на діяльність підприємства.

Факторний аналіз – один із прийомів статистики, який допомагає виявити залежність між певними показниками, з використанням стохастичних чи детермінованих прийомів дослідження.

Аналіз відносних показників – метод, який найчастіше використовується в дослідженні фінансового стану підприємства. Він полягає в розрахунку числових відношень показників різних форм звітності та визначенні взаємозв'язку між ними.

Відношення між певними показниками – це коефіцієнти різних груп, що підлягають подальшому обґрунтуванню та на основі яких формується заключний висновок про фінансовий стан. Всі розраховані коефіцієнти порівнюються з нормативно встановленими значеннями, які слугують базою порівняння та можуть встановлюватися на рівні держави. Однак а сьогодні фахівці-економісти дещо коливаються в рішеннях щодо встановлення єдиних нормативів, так, наприклад, ці нормативи дещо різняться між собою в різних країнах світу. Розбіжності в значеннях основних коефіцієнтів оцінки фінансового стану підприємств наведено у табл.3.

З вищенаведеної таблиці бачимо, що більшість основоположних показників, на основі яких робиться висновок про фінансовий стан підприємства та формується відповідна

3. Показники оцінки фінансового стану підприємств

Показники фінансового стану підприємства	Нормативне значення	
	Україна	Зарубіжні країни
Показники ліквідності та платоспроможності		
Коефіцієнт поточної ліквідності	>1	1-2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>1	0,6-0,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,05-0,2
Маневреність робочого капіталу	0,0	0,0
Показники фінансової стійкості		
Коефіцієнт автономії	>0,5	>0,6
Коефіцієнт довготермінової заборгованості	<0,5	0,0
Коефіцієнт загальної заборгованості	0,0	<0,5
Коефіцієнт загальної фінансової стійкості	0,0	0,8-0,9
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	>0,1	>0,1

Джерело: розробка автора на основі (Korobov M., 2016)

стратегія щодо подальшої роботи, не співпадає і різниця є досить значною. Тож, при розрахунку тих чи інших показників, фахівцям слід враховувати й фактори впливу на фінансове середовище підприємств. Зазвичай такі чинники мають поділ на внутрішні та зовнішні.

До найпоширеніших в практиці внутрішніх чинників відносяться наступні:

- система взаємовідносин контрагентів: покупців та постачальників;
- система грошових потоків підприємства;
- інформаційне забезпечення підприємства, якість та швидкість обробки інформації;
- кваліфікація працівників підприємства;
- якість товарів чи послуг, що надається підприємством;
- управлінські процеси на підприємстві;
- організаційна структура підприємства.

Основними факторами впливу на фінансовий стан підприємства, на які воно не здатне впливати (зовнішніми факторами), є:

- макроекономічні показники (рівень інфляції, мінімальна заробітна плата, рівень доходу на душу населення тощо);
- політична діяльність;
- потреби ринку;
- конкурентне середовище підприємства;
- законодавчі зміни.

Тож, на основі вищенаведеної інформації, можна сказати, що дослідження фінансового стану підприємства за допомогою фінансового аналізу – є одним із достовірних, простих в практичному застосуванні, наглядних та успішних методів на сьогодні, адже саме він дає змогу порівнювати показники досліджуваного об'єкта з об'єктами-аналогами, конкурентами, середньогалузевими показниками, нормативами тощо. Водночас слід завжди враховувати й похибки

при встановленні нормативних значень, зовнішні та внутрішні фактори впливу на підприємство, а також максимально збирати економічну та фінансову інформацію про досліджуване підприємство, тобто створювати потужну інформаційну базу.

Для того, щоб вирішити проблему інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану підприємств, слід проводити постійну перевірку даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, для цього можна залучати незалежні аудиторські фірми, або ж (для великих компаній) відкрити власний відділ внутрішнього аудиту, який буде постійно проводити контроль інформації, що зазначається в звітності, дотримуватись чинного законодавства та постійно слідкувати за його змінами, залучати до ведення бухгалтерської інформації лише кваліфікованих працівників, розробляти внутрішні управлінські звіти, які характеризуватимуть стан ведення обліку на окремих його ділянках.

Висновки.

На сьогодні, дослідження фінансового стану підприємств позиціонує себе як таке, що потребує подальшого вдосконалення, значною мірою ці вдосконалення пов'язані з інформаційним забезпеченням, адже проведення аналізу вимагає не лише правильної організації роботи, а й, в першу чергу, прозорості, відкритості та достовірності результатів.

Інформація - це вагомий інструмент в діяльності будь-якого підприємства, адже вона виступає в ролі невидимої зброї, яка здатна показати, проаналізувати, спрогнозувати фінансовий стан, результати діяльності та решту фінансових спроможностей.

Важливим джерелом інформації для аналізу фінансового стану підприємства виступають дані управлінського обліку, які дозволяють здійснити прогноз, оцінку та контроль важливої економічної інформації своєчасно. З іншої сторони – в управлінському обліку поширене використання класичних прийомів аналізу – порівняння, факторний аналіз та інших.

А для того, щоб інформація з головних джерел (фінансової звітності, даних бухгалтерського та управлінського обліку) для проведення аналізу фінансового стану підприємства дійсно відображала реальний фінансовий стан підприємства, необхідно дотримуватись ідентифікованих якісних характеристик інформації, єдиних правил ведення, що забезпечить необхідну прозорість звітних даних, їх розуміння і однакове трактування всіма фінансовими аналітиками.

Отже, задля успішного функціонування підприємства, прийняття зв'язаних та правильних управлінських рішень, адаптивного та швидкого реагування на будь-які мікро та макро зміни в діяльності та, найголовніше, досягнення поставленої мети, підприємці зобов'язані безупинно поліпшувати, раціоналізувати та модернізувати інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану.

Список використаних джерел

1. Аверіна М. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. Актуальні проблеми економіки. 2017. Вип.9. С. 92–100.
2. Азарова А. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства. Монографія. ВНТУ. 2018. 172 с.
3. Ащаулова, М. , Головки, А., Чуб, В., Малий, О. Інформаційне та методичне за-

- безпечення аналізу фінансового стану підприємства. Вісник студентського наукового товариства. 2021. Вип. 1. URL: <https://cutt.ly/JMye087> (дата звернення 03.10.2022).
4. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с.
5. Едді Маклейні, Пітер Атріл. Бухгалтерський облік і фінанси: Вступ. 10-е видання, 2020. 896 с.
6. Івченко Л. Аналіз фінансового стану підприємств: інформаційне та методичне забезпечення. Фінанси, облік і аудит : збірник наукових праць.К. КНЕУ. 2015. С. 197–210.
7. Коробов М. Фінансово-економічний аналіз підприємств. К. Знання. 2016. 378 с.
8. Лещук Г. Обліково-аналітичний аспект в управлінні бухгалтерськими ризиками. Матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування економіки та фінансової системи країни: глобальні та локальні аспекти». 2021. С. 137 – 141. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/9503> (дата звернення 05.10.2022).
9. Павленко О. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства. 2018. URL: <https://cutt.ly/QMytIVY> (дата звернення 03.10.2022).
10. Плаксієнко В., Яловега Л. , Лєга О., Прийдак Т., Мокієнко Т. Управлінський облік: навчальний посібник. Полтава:ПП «Астрия», 2018. URL: <https://cutt.ly/УМууєJl> (дата звернення 05.10.2022).
11. Правдюк Н., Мулик Т., Мулик Я. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект. Монографія. Київ : ЦУЛ, 2019. 224 с. URL: <https://cutt.ly/УМуіРВо> (дата звернення 03.10.2022).
12. Райковська І. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану в діяльності підприємств. Вісник ЖДТУ. 2015. С. 154 –158.
13. Semenysheva N., Khorunzhak N., Lazaryshyna I., Yurchenko O., Ostapenko Y. (2021) Accounting Institute: on the Genesis and Impact of Management Revolutions. Independent Journal of Management & Production 2021-05-01 | Journal article. DOI: 10.14807/ijmp.v12i3.1540.
14. Gumenna-Derij M., Khorunzhak N., Poprozman N., Berezka K., Kruchak L. (2022) Modeling, accounting and control of formation and use of resources (on the example of the construction industry). Independent Journal of Management & Production 2022-05-01 | Journal article. DOI: 10.14807/ijmp.v13i3.1901.
15. Olha Pavelko, Inna Lazaryshyna, Liudmyla Dukhnovska, Svitlana Sharova, Tetiana Oliinyk, Iryna Donenko. 15. Construction Development and Its Impact on the Construction Enterprises Financial Results. Estudios de economia aplicada. 2021. Том 39, Випуск 3; <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205303000> (квартиль Q2) - <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205303000> (дата звернення 07.10.2022).
16. Mykola Ilchuk, Nadiia Davydenko, Yuliia Nehoda. Scenario modeling of financial resources at the enterprise. Intellectual Economics. 2019. Vol 13, No 2. Pp. 131 – 143; <https://www3.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/article/view/5297> (дата звернення 10.10.2022).

References

1. Averina M. (2017) Analysis and evaluation of the financial condition of the enterprise: ways to improve. Actual problems of the economy. P. 92-100.
2. Azarova A. (2018) Mathematical models and methods for assessing the financial condition of the enterprise. Monography.172 p.
3. Aschaulova, M. , Holovko, A., Chub, V., Maliy, O. (2021) Information and methodological support for the analysis of the

- financial condition of the enterprise. Bulletin of the student scientific society. URL: <https://cutt.ly/JMye087>
4. Gutsalenko L. (2020) Management accounting: textbook. K. TsNL. 370 p.
 5. Eddie McLaney, Peter Attrill (2020). Accounting and Finance: Introduction. 10th edition, 896 p.
 6. Ivchenko L. (2015) Analysis of the financial state of enterprises: informational and methodological support. Finances, accounting and auditing: a collection of scientific papers. K. KNEU. P. 197–210.
 7. Korobov M. (2016) Financial and economic analysis of enterprises. K. Knowledge. 378 p.
 8. Leschuk G. (2021) Accounting and analytical aspect in accounting risk management. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference «Reforming the economy and financial system of the country: global and local aspects». P. 137 - 141. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/9503>
 9. Pavlenko O. (2018) Improvement of the mechanism for assessing the financial condition of the enterprise. URL: <https://cutt.ly/QMytIVY>
 10. Plaksienko V., Yalovega L., Leha O., Prydak T., Mokienko T. (2018) Management accounting: textbook. Poltava: PP «Astraya». URL: <https://cutt.ly/YMyycjl>
 11. Pravdiuk N., Mulyk T., Mulyk Y. (2019) Management of financial security of enterprises: accounting and analytical aspect. Monography. Kyiv: CUL. 224 p. URL: <https://cutt.ly/YMyiPB0>
 12. Raikovska I. (2015) Problems of applying methods of analysis of the financial condition in the activities of enterprises. Bulletin of ZHTU. P. 154-158.
 13. Semenysheva N., Khorunzhak N., Lazaryshyna I., Yurchenko O., Ostapenko Y. (2021) Accounting Institute: on the Genesis and Impact of Management Revolutions. Independent Journal of Management & Production 2021-05-01 | Journal article. DOI: 10.14807/ijmp.v12i3.1540.
 14. Gumenna-Derij M., Khorunzhak N., Prozman N., Berezka K., Kruchak L. (2022) Modeling, accounting and control of formation and use of resources (on the example of the construction industry). Independent Journal of Management & Production 2022-05-01 | Journal article. DOI: 10.14807/ijmp.v13i3.1901.
 15. Olha Pavelko, Inna Lazaryshyna, Liudmyla Dukhnovska, Svitlana Sharova, Tetiana Oliinyk, Iryna Donenko. 15. Construction Development and Its Impact on the Construction Enterprises Financial Results. Estudios de economia aplicada. 2021. Vol 39, No 3; <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205303000> (quartile Q2) - <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205303000>.
 16. Mykola Ilchuk, Nadiia Davydenko, Yuliia Nehoda. Scenario modeling of financial resources at the enterprise. Intellectual Economics. 2019. Vol 13, No 2. Pp. 131 – 143; <https://www3.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/article/view/5297>

Lazaryshyna I., Vakulyk D. (2022).

ANALYSIS OF THE FINANCIAL CONDITION OF THE ENTERPRISE AND ITS RELATIONSHIP WITH MANAGEMENT ACCOUNTING.

BIOECONOMY AND AGRARIAN BUSINESS, 13(4): 28-41.

[https://doi.org/10.31548/economics13\(4\).2022.24-35](https://doi.org/10.31548/economics13(4).2022.24-35)

Abstract. *The need to study this topic is due to the requirement of time and the need to find alternative ways to improve the management system of the enterprise. The issue of providing en-*

terprises with information about financial resources and their optimal distribution for the needs of sustainable development and further work is important, as it has a significant impact on the overall financial condition.

The purpose of the work is to reveal the essence of the financial condition of the enterprise, to study the information support of financial analysis and to disclose its relationship with management accounting at Ukrainian enterprises.

The study identified the need to analyze the financial condition of the enterprise and its economic interpretation. The interrelation of information support of financial analysis and management accounting is substantiated. It establishes and characterises interaction of main methods of financial analysis and directions of managerial accounting. The main methods of financial analysis for the study of the financial condition of the enterprise are considered, as well as the issues of normative values of the main financial indicators: their comparison in domestic and foreign enterprises are highlighted. The information support of the financial condition analysis is analyzed. The main factors of significant influence on the financial condition, which are taken into account in the analysis, are investigated.

As a result of the study, the methodological support of financial analysis was improved by studying its relationship with the components of management accounting. A number of proposals have been introduced: the use of a systematic approach to the analysis of the financial condition of enterprises, improving the quality of information support for the analysis of the financial condition and the use of management accounting as a key tool in planning, evaluating and monitoring the results of economic entities.

The researched topic is quite promising and is subject to further disclosure in the study of enterprise strategies, approaches to management and analysis of financial reporting indicators.

Key words: *financial position, financial analysis, financial statements, management accounting, information support.*